

بسمه تعالی

مراقبت از شاغلین در مشاغل سخت و زیان آور

تهیه کننده :

مهندس ابوالفضل هادی

سال: ۱۴۰۱

اهداف

آشنایی با :

- تعاریف و مفاهیم مشاغل سخت و زیان آور
- مراحل تعیین سخت و زیان آور
- وظایف بازرسان بهداشت حرفه ای
- تبعات تشخیص مشاغل سخت و زیان آور برای کارفرما
- مراحل حذف صفت سخت و زیان آوری مشاغل گروه الف
- مراحل و اقدامات پیشگیری از سخت و زیان آوری مشاغل

مقدمه :

این جزوه بر اساس ماده ۷۶ قانون تامین اجتماعی و آیین نامه آن تدوین شده است. مگر در مواردی که به قوانین آن استناد شده است لازم به یاد آوری ماده ۵۲ قانون کار نیز در خصوص مشاغل سخت و زیان آور است و آیین نامه اختصاصی دارد که اجرای آن فعلا مسکوت مانده است.

تعریف مشاغل سخت و زیان آور:

به استناد ماده ۱ آیین نامه مشاغل سخت و زیان آور : «کارهای سخت و زیان آور کارهایی هستند که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیر استاندارد بوده و در اثر اشتغال بیمه شده با تنش به مراتب بالاتر از ظرفیت های طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد می شود که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن می باشد.

سخت و زیان آور به دو گروه «الف» و «ب» تقسیم می شوند

گروه الف : مشاغلی که صفت سخت و زیان آور با ماهیت شغلی وابستگی دارد اما می توان با بکارگیری تمهیدات بهداشتی، ایمنی و تدابیر فنی مناسب توسط کارفرما سخت و زیان آوری آنها را حذف نمود و آن را به یک کار معمولی تبدیل کرد.

گروه ب : مشاغلی که ماهیت سخت و زیان آور بوده و با بکارگیری تمهیدات بهداشتی، ایمنی و تدابیر فنی توسط کارفرما، صفت سخت و زیان اورری آنها کاهش یافته و لی کماکان سخت و زیان آوری آنها حفظ می گردد.

با توجه به این تعریف، آیین نامه برخی از مشاغل را به صورت ذاتی سخت و زیان آور می داند و حتی با استفاده از انواع تسهیلات، ابزار و تجهیزات مختلف، این سختی و زیان باری کار از بین نمی رود و تنها ممکن است میزان آن کاسته شود.

دسته دیگر نیز مشاغلی هستند که ماهیت سخت و دشواری دارند، اما با استفاده از انواع تمهیدات فنی، بهداشتی و ایمنی، می توان سختی و زیان کار را به صورت کامل از بین برد. به صورت کلی کارهای سخت و زیان آور در دو دسته بندی کلی قرار می گیرند که شامل این موارد است:

با توجه به این توضیحات، باید بدانید که لیست مشاغل سخت و زیان آور گروه "ب" از سوی مراجع قانونی مشخص شده‌اند و در ادامه به معرفی آن‌ها خواهیم پرداخت.

لیست مشاغل سخت و زیان آور گروه ب:

در راستای سیاستگذاری ماده ۷ آئین نامه اجرایی موضوع تصویب نامه شماره ۱۵۳۶۵/ت۳۶۰۰۵ ه مورخ ۱۳۸۶/۲/۵ و به استناد ماده ۱ آئین نامه مذکور، کارهای گروه (ب) موضوع بند (ب) ماده ۱ توسط شورایی عالی حفاظت فنی به شرح ذیل تصویب گردیده است:

۱- کار در معادن اعم از تحت الارضی یا سطح الارضی که ایجاب می نماید کارگر در تونل ها و راهروهای سر پوشیده به استخراج بپردازد.

۱-۱ کار استخراج شامل جدا کردن یا منفجر ساختن مواد از سطح کار، حمل مواد عملیات مربوط به انفجار، اداره تاسیسات آب و برق در داخل معدن و به طور کلی هر گونه مباشرت و نظارتی که ایجاب نماید کارگر در تونل ها، راهرو ها یا میله های معدن انجام وظیفه نماید می باشد.

۲- کار در حفر قنوت، چاه ها، فاضلاب ها، تونل های زیر زمینی و مخازن سر بسته.

۳- تخلیه و حمل مواد مذاب از کوره های مشغول به کار و کار مستمر در مجاورت کوره های ذوب به نحوی که کارگر در معرض مستقیم حرارت یا بخارات زیان آور متصاعد از کوره باشد.

۴- کارگری که مستقیماً و مستمراً در امر تولید در کارگاه های دباغی، سالامبور سازی و روده پاک کنی اشتغال دارد و کار مستمر در گندابروها - جمع آوری، حمل و دفن و بازبافت زباله به صورت غیر مکانیزه.

۵- کارگری که مستمراً به امر جمع آوری انتقال و انبار کردن کود (نظافت مستمر طویله، اصطبل، سالن های پرورش طیور) در واحد های دامداری و طیور اشتغال دارد.

۶- کار مستمر و مداوم در فضای باز و در ارتفاع بیش از پنج متر از سطح مبنا بر روی دکلها، اتاقک های متحرک، داربست ها و اسکلت ها.

۷- کار مداوم بر روی خطوط و پستهای انتقال برق با فشار شصت و سه کیلو وات و بالاتر.

۸- مشاغل شن پاشی، پخت آسفالت دستی، قیر پاشی و مالچ پاشی.

۹- کار در محل های با فشار محیط غیر معمول از قبیل غواصی.

۱۰- کار مستمر در محیط هایی با فشار صوتی بسیار بالا که امکان کنترل یا حذف آن در محیط یا حفاظت از دستگاه شنوایی با وسایل حفاظت فردی امکان پذیر نمی باشد.

۱۱- کار در امور سمپاشی باغات و اشجار و مزارع و ضد عفونی اماکن و طویله ها و آشپانه های مرغداری در زمان سمپاشی.

۱۲- کارگری که مستقیماً در امر تولید و ترکیب سموم حشره کش ها در زمان انجام کار اشتغال دارد.

۱۳- کار با وسایل دارای ارتعاش که با وجود رعایت مقررات حفاظت فنی و ایمنی در حد غیر معمول باشد و برای سلامتی کارگر زیان آور باشد.

در ضمن از مشاغل ذیل نیز مستقیم در آیین نامه بعنوان گروه ب نام برده است

۱۴- افراد شاغل در زندان‌ها و ندامت‌گاه‌ها که به‌صورت مستقیم با افراد زندانی ارتباط دارند(ماده ۱۱ آیین نامه)

۱۵- افراد شاغل در انواع مجموعه‌های روان‌درمانی که با بیماران روانی به‌صورت مستقیم در ارتباط هستند(ماده ۱۱ آیین نامه)

۱۶- خبرنگارها(ماده ۱۱ آیین نامه)

در ضمن مطابق تبصره ماده ۱۱ آیین نامه؛ مصادیق خبرنگاری با تأیید کمیته بدوی موضوع ماده (۸) تعیین می شود.

شغل ذیل نیز مصوبه هیأت وزیران را بعنوان گروه «ب» دارد

۱۷- آتش‌نشان‌ها

شماره ۱۲۵۱۴/ت/۵۷۸۴۷ هـ ۷/۲/۱۴۰۰ تصویب نامه در خصوص تعیین مشاغل سخت و زیان آور سازمان/ واحدهای آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری های کشور وزارت کشور - سازمان اداری و استخدامی کشور هیأت وزیران در جلسه ۵/۲/۱۴۰۰ به پیشنهاد وزارت کشور و تأیید شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی و به استناد ماده (۸۴) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای بند (۵) آیین نامه اجرایی قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور موضوع تصویب نامه شماره ۴۵۶۶۴/ت/۶۵۲ مورخ ۳۰/۵/۱۳۶۸ تصویب کرد: ۱- مشاغل سخت و زیان آور سازمان/ واحدهای آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری های کشور و درجه سخت و زیان آور بودن این مشاغل به شرح جدول زیر تعیین می شود: ۲- مشمولین قانون کار، تابع مقررات مربوط به خود هستند. معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

فرایند تقاضای سختی کار:

کارگر، کارفرما، انواع تشکلهای کارگری و کارفرمایی، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، وزارت کار و امور اجتماعی و در نهایت صندوق تامین اجتماعی، می‌توانند برای یک شغل خاص تقاضای سختی شغل داشته باشند. این تقاضا باید به اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی به عنوان دبیرخانه مشاغل سخت و زیان آور ارایه گردد.

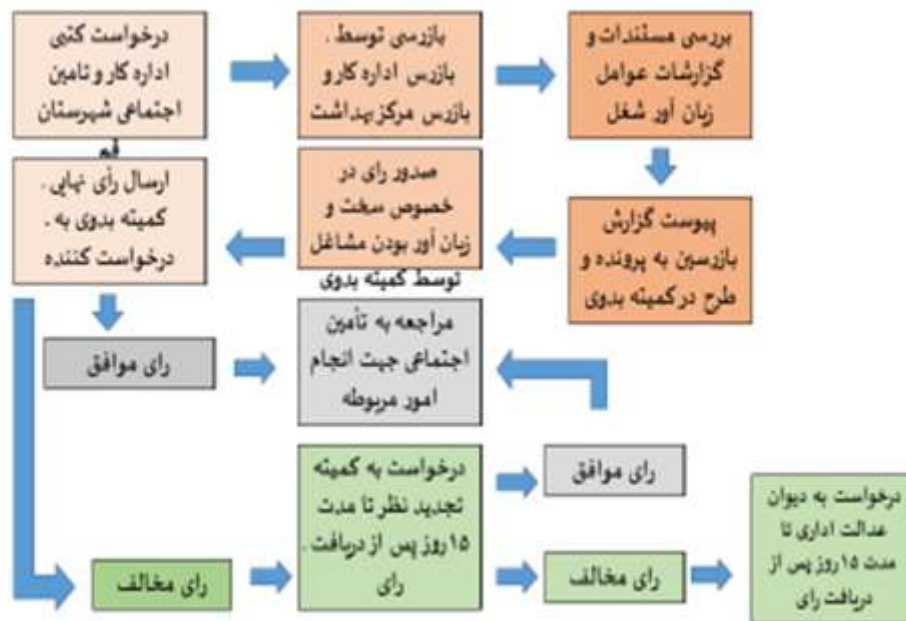
فرایند تقاضای سختی کار بدین گونه است که فرم‌های مرتبط بایستی از اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی اخذ و تکمیل گردد. پس از تکمیل و ارائه فرم، یک کارشناس بهداشت حرفه‌ای از مرکز بهداشت و یک بازرس کار از اداره کار از شغل‌های متقاضی در محل کار بازدید و شرایط محیط کار را بررسی و اظهار نظر خواهند کرد که مشغل متقاضی سخت و زیان آور است یا خیر اگر هست گروه «الف» است یا گروه «ب» خواهند کرد.

در ماده ۲ آیین نامه صریح شده: تعیین سخت و زیان آور بودن مشاغل موضوع ماده (۱) و نوع آن گروه «الف» یا گروه «ب» حسب درخواست کارگر، کارفرما، تشکل‌ها، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی در هر کارگاه با بررسی سوابق، انجام بازدید و بررسی شرایط کار توسط کارشناسان بهداشت حرفه ای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بازرسان کار وزارت کار و امور اجتماعی و با تأیید توسط کمیته های بدوی و تجدیدنظر استانی موضوع این آیین نامه انجام می گیرد.

لازم به یادآوری است در موارد مشمول بند "الف" ماده (۱) این آیین نامه که استاندارد حدود تماس شغلی عوامل بیماری زا و سخت و زیان آور وجود دارد اتخاذ تصمیم قطعی در کمیته ها مستلزم اندازه گیری و اظهارنظر کارشناسان بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت و یا سایر مراکز دارای مجوز از معاونت بهداشت یادشده است.

فرم‌های تقاضای سختی کار، به دو دسته تقسیم می‌شوند: اگر خود کارگر تقاضای سختی شغل داشته باشد، باید فرم یک را تکمیل کرده و ارائه کند و در صورتی که سایر افراد و مجموعه‌های مجاز، تقاضای سختی یک شغل را داشته باشند، باید فرم شماره ۲ را تکمیل کرده و به مراجع معتبر ارائه دهند.

مراحل درخواست بررسی سخت و زیان آوری مشاغل

وظایف کارفرمایان:

به استناد ماده ۳ کارفرمایان کارگاه‌های دایر که از تاریخ تصویب این آیین نامه تمام یا برخی از مشاغل آنها در کمیته های بدوی و تجدیدنظر استانی یا شورای عالی حفاظت فنی، سخت و زیان آور شناخته شده یا می شود مکلفند ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ تصمیم قطعی کمیته یا شورا حسب مورد نسبت به ایمن سازی عوامل و شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های مربوط (مصوب شورای عالی حفاظت فنی) و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام و صفت سخت و زیان آوری مشاغل موضوع بند «الف» ماده (۱) را حذف و نتیجه را کتباً به کمیته بدوی موضوع ماده (۸) این آیین نامه برای بررسی و تأیید گزارش نمایند.

همچنین مطابق بند د ماده ۸ آیین نامه؛ کارفرمایان کارگاه‌ها مکلفند با کارشناسان موضوع ماده (۲) (کارشناس بهداشت حرفه ای و بازرس اداره کار) و کمیته های موضوع ماده (۸) این آیین نامه همکاری و مدارک مورد نیاز را در اختیار آنان قرار دهند.

وظایف اداره کار و مرکز بهداشت:

به استناد تبصره ماده ۳ مرکز بهداشت و اداره کار مکلفند کارگاه‌هایی که مشاغل آنها سخت و زیان آور شناخته شده است و یا طبق این آیین نامه سخت و زیان آور تعیین می گردد پس از گذشت مهلت مقرر (دو سال) از مشاغل مذکور بازدید و نتیجه را کتباً به کمیته بدوی استان گزارش نمایند.

مرکز بهداشت و اداره کار مطابق تبصره ماده ۳ آیین نامه مکلف شدند کارگاه‌هایی که مشاغل آنها سخت و زیان آور گروه «الف» شناخته شده است و یا طبق آیین نامه سخت و زیان آور تعیین می گردد پس از دو سال بازدید و نتیجه را کتباً به کمیته بدوی گزارش نمایند.

نمونه نامه :

ریاست محترم کمیته بدوی تشخیص و تطبیق مشاغل سخت و زیان آور استان.....

باسلام

احتراماً به استحضار می رساند در راستای اجرای تبصره ماده ۳ آیین نامه مشاغل سخت و زیان آور در تاریخ بازدید از شرکت به عمل آمد که مشاغل ذیل از گروه الف مشاغل سخت و زیان آور تشخیص داده شده و لیکن کارفرمای مربوطه بر خلاف ماده ۳ آیین نامه مذکور اقدام عملی و موثری در جهت رفع صفت سخت و زیان آوری مشاغل تاییدی صورت نداده است. مراتب جهت استحضار و صدور دستور مقتضی اعلام می گردد:

مشاغل تاییدی از نوع الف:

.....
کارشناس بهداشت حرفه ای

.....
بازرس کار

همچنین به استناد تبصره ماده ۶ آیین نامه در صورتی که گزارش کارشناسان مرکز بهداشت بهداشت و اداره کار پس از تایید کمیته های بدوی و تجدید نظر استانی حسب مورد حاکی از عدم کاهش یا حذف عوامل زیان آور و بیماریزای محیط کار ظرف مهلت تعیین شده دو سال اقدامات لازم بر حسب مورد مطابق قانون کار از سوی مرکز بهداشت و اداره کار بعمل خواهد آمد.

وظایف کمیته بدوی و تجدید نظر:

به استناد ماده ۶ آیین نامه کمیته بدوی موظف است حسب گزارش کارشناسات بهداشت حرفه ای و اداره کار (موضوع ماده ۲) بررسی و در صورت تایید، حذف یا کاهش صفت سخت و زیان آور به ترتیب در مشاغل بند «الف» و «ب» ماده یک مراتب را برای خروج کارگاه از شمول این آیین نامه به مراجع ذی ربط ابلاغ نماید و در صورت عدم حذف صفت سخت و زیان آور محیط کار در مشاغل بند «الف» ظرف مهلت مقرر (دو سال) مطابق قانون کار از سوی مرکز بهداشت و اداره کار از طریق مراجع ذی صلاح اقدام لازم بعمل آید.

همچنین در ماده ۹ آیین نامه وظایفی به شرح زیر برای کمیته های بدوی و تجدید نظر استانی تعیین کرده است

الف- وظایف کمیته های بدوی استانی به شرح زیر می باشد:

۱- بررسی، تطبیق و تشخیص مشاغل سخت و زیان آور با مواد این آیین نامه که توسط بیمه شده، کارفرما، وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی و تشکلهای به عنوان مشاغل سخت و زیان آور معرفی شده و اعلام نتیجه به متقاضی و سازمانهای ذی ربط از سوی رییس کمیته بدوی.

۲- رسیدگی مواردی که با اتخاذ تدابیر لازم حالت سخت و زیان آوری شغل یا مشاغل از بین رفته و در زمره مشاغل عادی درآمده اند و اعلام آن به مراجع ذی ربط به منظور حذف امتیازاتی که به کار سخت و زیان آور تعلق گرفته است.

۳- اجرای سیاستها و مصوبات شورای عالی حفاظت فنی.

ب- وظایف کمیته های تجدید نظر استانی عبارت است از رسیدگی، اظهار نظر و تصمیم گیری در خصوص اعتراض به آراء کمیته های بدوی استانی موضوع ماده (۸) این آیین نامه که توسط بیمه شده یا کارفرما درخواست گردیده است و اعلام نتیجه به متقاضی و سازمانهای ذیربط از سوی رییس کمیته تجدید نظر.

معاینات سلامت شغلی مشاغل سخت و زیان آور:

به استناد ماده ۴ آیین نامه کارفرمایان مکلفند شاغلین در کارهای سخت و زیان آور را حداقل سالی یکبار به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص بهنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی آنان توسط مراکز بهداشتی و درمانی مورد معاینه قرار داده و نتیجه را در پرونده های مربوط ضبط و یک نسخه از آن را به سازمان تأمین اجتماعی ارایه نمایند.

در تبصره ۱ ماده ۵ تغییر شغل بیمه شده که در معرض فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان آور باشد بر اساس مقررات پیش بینی شده در قانون کار صورت می گیرد. در این خصوص توجه شما را به ماده ۹۲ قانون کار و تبصره های آن جلب می کنم:

ماده ۹۲ قانون کار: کلیه واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون که شاغلین در آنها به اقتضای نوع کار در معرض بروز بیماریهای ناشی از کار قرار دارند، باید برای همه افراد مذکور پرونده پزشکی تشکیل دهند و حداقل سالی یکبار توسط مراکز بهداشتی درمانی از آنها معاینه و آزمایشهای لازم را بعمل آورند و نتیجه را در پرونده مربوطه ضبط نمایند. تبصره ۱- چنانچه با تشخیص شورای پزشکی نظر داده شود که فرد معاینه شده به بیماری ناشی از کار مبتلا یا در معرض ابتلا باشد، کارفرما و مسئولین مربوطه مکلفند کار او را بر اساس نظریه شورای پزشکی مذکور بدون کاهش حق السعی، در قسمت مناسب دیگری تعیین نمایند.

تبصره ۲- در صورت مشاهده چنین بیماریهای وزارت کار و امور اجتماعی مکلف به بازدید و تأیید مجدد شرایط فنی و بهداشت و ایمنی محیط کار خواهد بود.

همچنین در تبصره ۲ ماده ۴ اعلام شده معاینات قبل از استخدام طبق ماده (۹۰) قانون تأمین اجتماعی - مصوب ۱۳۵۴ - انجام گیرد.

ماده ۹۰ تأمین اجتماعی: افراد شاغل در کارگاهها باید قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با کارهای مرجوع داشته باشند بدین منظور کارفرمایان مکلفند قبل از به کار گماردن آنها ترتیب معاینه پزشکی آنها را بدهند.

در صورتی که پس از استخدام مشمولین قانون معلوم شود که نامبردگان در حین استخدام قابلیت و استعداد کار مرجوع رانداشته و کارفرما در معاینه پزشکی آنها تعلل کرده است و بالتجربه بیمه شده دچار حادثه شده و یا بیماری شدت یابد سازمان تأمین خدمات درمانی و این سازمان مقررات این قانون را درباره بیمه شده اجرا و هزینه های مربوط را از کارفرما طبق ماده ۵۰ این قانون مطالبه و وصول خواهند نمود.

و در ادامه در تبصره ۳ ماده ۴ آیین نامه اشاره دارد؛ در صورت عدم انجام تکالیف مقرر در بند (۲) جزء «الف» ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶)، مصوب ۱۳۷۱ - مصوب ۱۳۸۰، سازمان تأمین اجتماعی ضمن انجام تعهدات قانونی نسبت به بیمه شده هزینه های وارده را مطابق ماده (۹۰) قانون تأمین اجتماعی از کارفرمای مربوطه وصول خواهد نمود.

در ماده ۵ در رابطه با چگونگی انجام معاینات سلامت شغلی برای کارفرمایان تعیین تکلیف کرده و آورده به استناد تبصره (۱) ماده (۹۶) قانون کار مقررات و ضوابط انجام معاینات پزشکی موضوع ماده (۴) این آیین نامه اعم از قبل از استخدام و ادواری اختصاصی و هرگونه معاینه پزشکی دیگر در این ارتباط مطابق با دستورالعمل و آیین نامه های جاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

و به منظور آگاه سایر سازمان ها مطابق تبصره ماده ۵ به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را مکلف کرده؛ تمهیدات لازم برای اعلام نتایج معاینات موضوع این ماده را متناسب با شرح وظایف سازمان های ذی ربط بعمل آورد.

مطابق ماده ۷ آیین نامه سیاستگذاری کشوری کارهای سخت و زیان آور موضوع این آیین نامه و رسیدگی به درخواست کمیته های بدوی و تجدیدنظر استانی موضوع ماده (۸) و همچنین نظارت و هماهنگی بر فعالیت کمیته های مذکور در این آیین نامه به عهده شورای عالی حفاظت فنی است.

دستورالعمل اجرایی نحوه فعالیت کمیته های مذکور و نظارت بر آنها به پیشنهاد وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی به تصویب شورای عالی حفاظت فنی خواهد رسید.

با توجه به اینکه وزارت بهداشت و سازمان تأمین اجتماعی عضو شورای عالی حفاظت فنی نیست برای اینکه در تدوین آیین نامه مشاغل سخت و زیان آور و سایر تصمیمات سازمان تأمین اجتماعی و وزارت بهداشت نیز دخیل هستند در تبصره ماده ۷ اعلام شده مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی یا معاون وی یا معاون وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با حق رأی در زمینه کارهای سخت و زیان آور موضوع این آیین نامه عضو شورای عالی حفاظت فنی خواهند بود.

کمیته بدوی و تجدید نظر مشاغل سخت و زیان آور:

مطابق ماده ۸ آیین نامه به منظور تطبیق و تشخیص مشاغل سخت و زیان آور بر اساس ضوابط و سیاست گذاریهای شورای عالی حفاظت فنی و مقررات مربوط کمیته های بدوی و تجدید نظر استانی هر کدام با پنج عضو اصلی و پنج عضو علی البدل به شرح زیر برای مدت سه سال منصوب می شوند و انتصاب مجدد آنان بلامانع است.

الف - کمیته بدوی مرکب از اعضای زیر می باشد:

- ۱- معاون روابط کار سازمان کار و امور اجتماعی استان و یا نماینده وی به عنوان رییس جلسه.
- ۲- معاون امور بیمه ای اداره کل تأمین اجتماعی استان و یا نماینده وی.
- ۳- کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای معاونت بهداشتی دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی ذی ربط.
- ۴- نماینده کارگران حسب معرفی تشکل حائز اکثریت استان بنا به تشخیص سازمان کار امور اجتماعی استان.
- ۵- نماینده کارفرمایان حسب معرفی کانون انجمنهای صنفی کارفرمایی استان.

مطابق تبصره ماده ۸ دبیرخانه مشاغل سخت و زیان آور اینگونه تعیین شده که جلسات کمیته های بدوی و تجدیدنظر استانی در اداره کار و امور اجتماعی استان تشکیل و با حضور چهار نفر از اعضای اصلی یا علی البدل رسمیت می یابد و تصمیمات جلسه با اکثریت آراء حاضرین معتبر و لازم الاجرا می باشد.

در تبصره ۲ ماده ۸ آمده در استان هایی که دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مستقل وجود دارد در صورت طرح پرونده های مرتبط با منطقه تحت پوشش، کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای معاونت بهداشتی دانشکده مزبور، جایگزین کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای معاونت بهداشتی دانشگاه خواهد بود.

آیا به غیر از اعضاء می توان در کمیته بدوی از اساتید و صاحب نظران استفاده کرد؟ در تبصره ۳ ماده ۸ چنین آمده: با تصویب کمیته استانی دعوت از افراد صاحب نظر و اساتید مربوط جهت شرکت در جلسات بدون حق رأی بلامانع می باشد.

نماینده کارفرمایی و کارگری توسط مجمع و کانون‌های استانی این تشکل‌ها معرفی می‌شود مطابق تبصره ۴ ماده ۸ در صورتی که مجمع و کانون‌های استانی تشکل‌های کارگری و کارفرمایی موضوع بندهای (۴) و (۵) ایجاد نشده باشند، نمایندگان مزبور از بین اعضای تشکل‌های حائز اکثریت به تشخیص سازمان کار و امور اجتماعی استان و با انتخاب تشکل ذی ربط استان معرفی می‌شوند.

آیا رای کمیته بدوی قطعی است؟ پاسخ خیر است مطابق تبصره ۵ ماده ۸ آیین نامه؛ رای کمیته بدوی ظرف پانزده روز اداری از تاریخ ابلاغ قابل تجدید نظر خواهی است و در صورتی که هر یک از طرفین (کارگر و کارفرما) به رای بدوی اعتراض داشته باشند با تکمیل فرم شماره ۴ درخواست تجدیدنظر خود را کتباً به دبیرخانه اداره کار و امور اجتماعی محل تسلیم می‌نمایند.

در تبصره ۶ ماده ۸ آیین نامه آمده است؛ هیچ یک از اعضای کمیته های بدوی همزمان نمی‌توانند عضو کمیته تجدیدنظر باشند. همچنین اعضای مذکور نمی‌توانند در جلسه تجدیدنظر پرونده هایی که در هنگام رسیدگی بدوی به آن رای داده اند با حق رای شرکت نمایند.

ب- کمیته تجدیدنظر استان مرکب از اعضای زیر می باشد:

۱- رییس سازمان کار و امور اجتماعی استان به عنوان رییس کمیته.

۲- مدیر کل تأمین اجتماعی استان.

۳- معاونت بهداشتی دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ذی ربط.

۴- نماینده کارگران حسب معرفی تشکل حائز اکثریت استان بنا به تشخیص سازمان کار و امور اجتماعی استان.

۵- نماینده کارفرمایان با معرفی کانون انجمنهای صنفی کارفرمایی استان.

آیا رای کمیته تجدید نظر نیز مانند کمیته بدوی قابل اعتراض است؟ پاسخ خیر است در تبصره ۱ بند ب ماده ۸ آیین نامه رای کمیته تجدید نظر استان از تاریخ ابلاغ قطعی و لازم الاجرا می باشد.

همانند کمیته بدوی مطابق تبصره ۲ بند ب ماده ۸ آیین نامه در صورتی که مجمع و کانون‌های استانی تشکلهای کارگری و کارفرمایی موضوع بندهای (۴) و (۵) ایجاد نشده باشند، نمایندگان مزبور از بین اعضای تشکل های حائز اکثریت به تشخیص سازمان کار و امور اجتماعی استان و با انتخاب تشکل ذی ربط استان معرفی می‌شوند.

با توجه به اینکه کمیته ها با حضور حداقل سه نفر قابل تشکیل است و در صورت تشکیل با حضور چهار نفر و رای های تساوری شد مطابق تبصره ۳ بند ب ماده ۸ آیین نامه؛ در صورت تساوی آراء (موافق و مخالف) اعم از بدوی و تجدید نظر، جلسه بعدی با حضور همه اعضا تشکیل خواهد شد.

رای کمیته بدین صورت است که هر یک از اعضا بر اساس گزارش بازرس کار و کارشناس بهداشت حرفه ای باید تعیین کند شغل مورد ادعای کارگر سخت و زیان آور هست یا خیر و اگر هست «الف» است یا «ب» این مطالب در تبصره ۴ بند ب ماده

۸ آیین نامه اینگونه آورده شده است؛ کمیته های استانی موظفند در آراء صادره نوع سخت و زیان آوری مشاغل را که در زمره مشاغل بند «الف» یا «ب» ماده (۱) این آیین نامه می باشد تعیین نمایند.

در بعضی از استان ها دو یا چند دانشگاه / دانشکده بهداشت وجود دارد مطابق تبصره ۵ بند ب ماده ۸ آیین نامه در این استان ها در صورت طرح پرونده های مرتبط با منطقه تحت پوشش، معاونت بهداشتی دانشکده علوم پزشکی جایگزین معاونت بهداشتی دانشگاه می شود.

آیا به غیر از اعضاء می توان در کمیته تجدید نظر از اساتید و صاحب نظران استفاده کرد؟ در بندج ماده ۸ چنین آمده؛ با تصویب کمیته استانی دعوت از افراد صاحب نظر، اساتید و کارشناسان مربوطه جهت شرکت در جلسات بدون حق رأی بلامانع می باشد.

به منظور آگاهی اعضاء شورای عالی حفاظت فنی از آخرین ویرایش حدود مجاز مواجهه شغلی مطابق ماده ۱۰ آیین نامه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را مکلف کرده تغییرات حدود تماس شغلی آلاینده های محیط کار و عوامل بیماریزا را به شورای عالی حفاظت فنی اعلام و شورای عالی مذکور مراتب را به کمیته های استانی، کارهای سخت و زیان آور برای اجرا ابلاغ می نماید.

توالی و تناوب اشتغال در مشاغل سخت و زیان آور:

در ماده ۱۲ آیین نامه نحوه توالی و تناوب اشتغال در مشاغل سخت و زیان آور را شرح می دهد:

۱- ایام زیر چنانچه در فواصل اشتغال به کارهای سخت و زیان آور واقع شود، به عنوان سابقه اشتغال در کارهای سخت و زیان آور محسوب می گردد.

الف- تعطیلات هفتگی

ب- تعطیلات رسمی

ج- ایام استفاده از مرخصی استحقاقی

د- ایام استفاده از مرخصی بابت ازدواج یا فوت همسر، پدر، مادر و فرزندان به مدت ۳ روز با دریافت دستمزد در مورد مشمولان قانون کار.

ه- ایام استفاده از مرخصی استعلاجی یا استراحت پزشکی اعم از اینکه حقوق ایام مزبور توسط کارفرما پرداخت شود و یا اینکه بیمه شده از غرامت دستمزد ایام بیماری استفاده کرده باشد.

و- تمام یا قسمتی از خدمت نظام وظیفه در جبهه های نبرد حق علیه باطل یا حضور داوطلبانه در جبهه.

ز- دوران اسارت یا محکومیت سیاسی که بیمه شده بر اساس آن به عنوان آزاده شناخته شده باشد حسب تقاضای وی.

۲- ایام و موارد زیر چنانچه در فواصل اشتغال بیمه شده به کارهای سخت و زیان آور واقع شود، موجب زایل شدن توالی اشتغال در کارهای سخت و زیان آور نمی گردد.

الف- ایام خدمت وظیفه سربازی (دوران ضرورت و احتیاط) مشروط بر اینکه بیمه شده حداکثر تا دو ماه پس از پایان خدمت به کار سابق خود برگشته و یا اینکه در کار دیگری که سخت و زیان آور شناخته شده مشغول به کار شده باشد.

ب- دوران توقیف بیمه شده در صورتی که متهمی به محکومیت وی نگردد و یا اینکه کارفرما بر اساس تکلیف قانونی حقوق دوران مزبور را به بیمه شده پرداخت نماید.

ج- ایام حالت تعلیق که به واسطه عوامل قهریه طبیعی و یا حوادث و مخاطرات اجتماعی (مانند سیل، زلزله، جنگ و آتش سوزی) که خارج از اراده کارفرما و بیمه شده بوده و در نتیجه آن کارگاه به طور موقت تعطیل می گردد.

د- ایام استفاده از مقرری بیمه بیکاری مشروط بر اینکه بیمه شده قبل از برقراری بیمه بیکاری در مشاغل سخت و زیان آور اشتغال به کار داشته و در حین مقرری بگیری و یا حداکثر تا دو ماه پس از اتمام دوره مزبور در مشاغلی که سخت و زیان آور شناخته شده مشغول به کار شده یا طبق این آیین نامه بتواند بازنشسته شود.

ه- ایام خدمت در جبهه که به تأیید مراجع ذی صلاح رسیده باشد.

و- دوران اسارت یا محکومیت سیاسی که بیمه شده بر اساس آن به موجب قانون آزاده شناخته شده باشد.

ز- ایام بلا تکلیفی بیمه شده که مستند به آرای صادره از سوی مراجع حل اختلاف و یا سایر مراجع قانونی منجر به صدور رأی بازگشت به کار یا پرداخت حقوق ایام مزبور شده باشد.

ح- ایام استفاده از غرامت دستمزد ایام بیماری که در فاصله زمانی ۱۰/ ۵/ ۱۳۵۴ تا ۴/ ۱/ ۱۳۵۹ واقع شده باشد.

ط- غیبت غیرموجه حداکثر به مدت ده (۱۰) روز در سال در مورد کارگاههای مشمول قانون کار یا بر اساس مقررات انضباطی، تخلفاتی و یا استخدامی مربوط در کارگاههای غیر مشمول قانون کار که منجر به اخراج، انفصال موقت و یا دایم نشده باشد.

ی- مدت یک ماه استفاده از مرخصی بدون حقوق موضوع ماده (۶۷) قانون کار.

۳- ایام و موارد زیر چنانچه در فواصل اشتغال بیمه شده به کارهای سخت و زیان آور واقع شود توالی اشتغال او را از بین برده و موجب تناوب اشتغال وی می گردد.

الف- استفاده از مرخصی بدون حقوق به مدت بیش از دو ماه به هر منظور و تحت هر عنوان علاوه بر مرخصی مندرج در بند «ی» ردیف (۲) این ماده.

ب- اخراج، استعفا، انفصال و بازخریدی مشروط بر اینکه حداکثر تا دو ماه در مجموع پس از تاریخ موارد مزبور در مشاغلی که سخت و زیان آور شناخته شده مشغول به کار نشده یا طبق این آیین نامه نتواند بازنشسته شود.

ج- اشتغال در کارها و مشاغل عادی به مدت یک ماه.

د- اشتغال در حرف و مشاغل آزاد به مدت یک ماه.

ه- بیمه اختیاری به مدت یک ماه.

و- بیکاری بدون دریافت مقرری بیکاری بیش از دو ماه.

ز- سایر موارد مشابه.

شرایط بازنشستگی در کارهای سخت و زیان آور

در ماده ۱۱۳ آیین نامه شرایط استفاده از بازنشستگی پیش از موعد در کارهای سخت و زیان آور تشریح شده است:

۱- بیمه شدگانی که حداقل (۲۰) سال سابقه کار متوالی یا بیست و پنج (۲۵) سال سابقه کار متناوب و پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور را داشته باشند، بدون شرط سنی می توانند درخواست بازنشستگی از سازمان تأمین اجتماعی نمایند.

۲- چنانچه کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده (۹۱) قانون تأمین اجتماعی قبل از رسیدن بیمه شده شاغل در کارهای سخت و زیان آور به سابقه مقرر در بند (۱) فوق، فرسایش جسمی و روحی وی را ناشی از اشتغال به کارهای سخت و زیان آور تشخیص و تأیید نمایند.

۳- این قبیل بیمه شدگان به صرف ارایه درخواست بازنشستگی مجاز به ترک کار نبوده و می باید احراز شرایط و استحقاق آنها جهت بازنشستگی پیش از موعد در کارهای سخت و زیان آور رسماً از سوی سازمان تأمین اجتماعی به آنها ابلاغ و سپس ترک کار نمایند.

۴- چنانچه بیمه شده شرایط استفاده از بازنشستگی پیش از موعد در کارهای سخت و زیان آور را طبق این آیین نامه احراز کند سازمان تأمین اجتماعی مکلف است نسبت به برقراری مستمری وی از تاریخ ترک کار اقدام نماید.

۵- افرادی که حداقل بیست (۲۰) سال متوالی یا بیست و پنج (۲۵) سال متناوب سابقه پرداخت حق بیمه در مشاغل سخت و زیان آور مربوط به قبل از تاریخ تصویب قانون را داشته باشند و یا در آینده شرایط مذکور را احراز نمایند می توانند درخواست بازنشستگی خود را با رعایت بند (۱) این ماده به سازمان تأمین اجتماعی تسلیم نمایند.

شرایط بازنشستگی مردان :

- مردان باید در زمان بازنشستگی دارای ۵۰ سال سن و ۳۰ سال سابقه (سابقه کار سخت $\times 5/1$ + سابقه کار عادی)
- داشتن ۳۵ سال سابقه پرداخت حق بیمه (در این صورت بدون در نظر گرفتن شرط سنی می توانند درخواست بازنشستگی دهد)

- داشتن ۶۰ سال سن و ۲۰ سال سابقه کار (همچون مورد اول)

شرایط بازنشستگی زنان :

در لیست مشاغل سخت و زیان آور، بازنشستگی زنان نیز همچون مردان شرایط خاصی را به خود اختصاص داده است که در ادامه شرح خواهیم داد. شرایط بازنشستگی زنان در مشاغل سخت و زیان آور شامل موارد زیر است:

دارا بودن حداقل ۴۵ سال سن و ۳۰ سال سابقه پرداخت بیمه (سابقه کار سخت $\times 1/5$ + سابقه کار عادی)

دارا بودن ۳۵ سال سابقه پرداخت بیمه بدون در نظر گرفتن شرایط سنی

داشتن ۵۵ سال سن و ۲۰ سال سابقه کار (همچون مورد اول)

دارا بودن ۲۰ سال سابقه کار و ۴۲ سال سن که با ۲۰ روز حقوق بازنشسته می‌شود.

چهار درصد حق بیمه اضافه تکلیف کارفرما در مشاغل سخت و زیان آور در ماده ۱۴ آیین نامه تعیین شده است؛ کارفرما مکلف است پس از احراز شرایط بازنشستگی بیمه شده شاغل در کارگاه وی، طبق این آیین نامه معادل چهار درصد (۴٪) میزان مستمری برقراری بیمه شده نسبت به سنوات اشتغال او در مشاغل سخت و زیان آور را که توسط سازمان تأمین اجتماعی محاسبه و مطالبه می‌گردد به طور یکجا به سازمان یادشده پرداخت نماید.

اگر فرد در یکی از مشاغل گفته شده به‌عنوان مشاغل سخت فعالیت داشته باشد و یا اینکه از طریق تقاضای شخصی، شغل او به‌عنوان یک کار سخت و زیان آور تایید شده باشد، پرداخت حق بیمه برای او با سایر افراد شاغل در جامعه تفاوت خواهد داشت. اولین تفاوت اصلی در حوزه بیمه برای این نوع مشاغل، سابقه بیمه است. پرداخت حق بیمه برای این گونه مشاغل به‌ازای هر سال سابقه، یک سال و نیم محاسبه خواهد شد و این یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های بیمه در این گونه مشاغل است.

تفاوت دیگر موجود در این نوع مشاغل، میزان حق بیمه پرداختی است. در حالت عادی، کارفرما موظف به پرداخت ۲۳ درصد از حق بیمه نیروهای مجموعه خود است ولی این میزان حق بیمه برای نیروهای شاغل در مشاغل سخت، ۴ درصد بیشتر بوده و ۲۷ درصد خواهد بود.

ملاک محاسبه این ۴ درصد بیشتر، آخرین دست‌مزد شورای عالی کار است که باید از سوی کارفرما پرداخت شود. به همین خاطر، نحوه محاسبه بیمه برای این گونه مشاغل بدین شکل خواهد بود.

مثال: بیمه شده ای با داشتن ۲۲ سال سابقه در مشاغل سخت و زیان آور در بازه زمانی از سال ۶/۷۰ لغایت ۶/۹۴ به طور متناوب، نحوه محاسبه ۴٪ حق بیمه کارفرما و محاسبه میزان هزینه مستمری و حق بیمه تا رسیدن به شرایط مقرر در قانون، سایر اطلاعات بشرح ذیل است:

آخرین حقوق بیمه شده ۱۴,۰۰۰,۰۰۰

مدت سابقه قبل ۱۴/۷/۸۰ ..... ده سال

سن بیمه شده ..... پنجاه سال

متوسط حقوق در دو سال آخر ۱۲,۰۰۰,۰۰۰

$$۲۲ \times ۵/۱ = ۳۳$$

مجموع مدت سابقه با احتساب ۵/۱ برابر

$$12000.000 * 33 / 30 = 13.200.000$$

$$13.200.000 * 4\% * 10 * 12 = 63.360.000$$

۱۳.۲۰۰.۰۰۰٪ حق بیمه بند ۴ جز ب تبصره دو ماده ۷۶

$$147.840.000 = 12 * 22 * 4\% * 14.000.000 \text{ / حق بیمه بند ۶ جز ب تبصره دو ماده ۷۶}$$

$$211200.000 = 147.840.000 + 63360.000 \text{ مجموع هزینه ۴٪ کارفرما}$$

$$403.200.000 = 12 * 8 * 30\% * 14.000.000 \text{ حق بیمه تا زمان تحقق شرایط مقرر در قانون}$$

$$1.267.200.000 = 12 * 8 * 13.200.000 \text{ میزان مستمری تا زمان تحقق شرایط مقرر در قانون}$$

$$1.670.040.000 = 1.267.200.000 + 403.200.000 \text{ مجموع هزینه ها بر پایه سال اول}$$

آیا سخت و زیان آور مشاغل یک واحد کاری قابل تعمیم دادن به مشاغل مشابه در واحد های کاری دیگر است؟ در ماده ۱۵ آیین نامه اینگونه آمده؛ آثار محدودیتها و مزایای مندرج در قانون برای مواردی که بازنشستگی به موجب این آیین نامه ایجاد می شود منحصر به همان شغل در همان کارگاه خاص بوده و قابل تسری و تعمیم در دیگر شغل های مشابه در سایر کارگاهها نمی گردد.

نیروی های مسلح و مشاغل تحت پوشش انرژی اتمی تحت پوشش این قانون ونمی باشد ولی مطابق ماده ۱۶ آیین نامه کارگران شرکت های پیمانکاری نیروهای مسلح مشمول می باشند: «اجرای این آیین نامه در مورد آن دسته از مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در مشاغل سخت و زیان آور وزارت دفاع و پشتیبانی و نیروهای مسلح و شرکتها و سازمانهای تابعه آن به صورت خرید خدمت مشغول خدمت می باشند با رعایت مقررات و ضوابط نیروهای مسلح و با هماهنگی سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.»

ساعات کاری مشاغل سخت و زیان آور:

ساعت کاری نیروهای کار در حالت کلی و از سوی قانون کار، حداکثر ۸ ساعت در روز و ۴۴ ساعت در هفته تعیین شده است. این میزان ساعت کاری تنها برای انواع شغل های عادی بوده و افراد شاغل در مشاغل زیان آور و سخت روزانه تنها ۶ ساعت کار (ماده ۵۲ قانون کار) می کنند و ساعت کاری رسمی آنها، کمی کمتر است.

در واقع باید بدانید که ساعت کاری نیروهای شاغل به صورت هفتگی تعیین می شود. نیروهای کار عادی در طول هفته باید ۴۴ ساعت کار کنند، با تقسیم این عدد بر تعداد روزهای کاری هفته یعنی ۶ روز، به عدد ۷,۳۳ خواهیم رسید که در اغلب منابع، به ۸ ساعت کار روزانه تبدیل شده است. این میزان ساعت کار هفتگی برای مشاغل سخت و زیان آور، ۳۶ ساعت در هفته بوده و افراد شاغل در این نوع شغلها، نباید بیش از ۶ ساعت در محل کار حضور داشته باشند. دلیل این امر، فرسودگی بیشتر جسم و روان افراد شاغل در این نوع مشاغل است و با کاهش ساعت کاری آنها، از ایجاد آسیب های جدی جلوگیری می شود.

مرخصی در مشاغل سخت و زیان آور:

با توجه به اینکه افراد شاغل در مشاغل سخت برای بازیابی انرژی و استراحت به زمان بیشتری نیاز دارند، میزان مرخصی آنها نیز بیشتر است و ترجیحا باید از این مدت زمان مرخصی استفاده کنند. بر اساس قانون تامین اجتماعی و به استناد ماده ۶۵ قانون کار، مرخصی سالانه در این نوع مشاغل، ۵ هفته در طول سال است و استفاده از این مدت مرخصی با توافق کارفرما، بهتر است در پایان هر ۶ ماه کار باشد.

"ماده ۶۵ قانون کار - مرخصی سالیانه کارگرانی که به کارهای سخت و زیان آور اشتغال دارند ۵ هفته می باشد استفاده از این مرخصی حتی الامکان در دو نوبت و در پایان هر شش ماه کار صورت می گیرد."

اشتغال در انواع مشاغل سخت و زیان آور، احتمال آسیب‌های جسمی، روحی و روانی را افزایش می دهد و به همین خاطر برای این دسته از شغل‌ها از سوی مراجع قانونی، شرایط ویژه‌ای تصویب شده است. برای مثال ارجاع کار بیشتر و تحمیل اضافه کاری به افراد شاغل در شیفت شب یا افراد شاغل در انواع کارهای سخت و زیان آور ممنوع است.

"ماده ۸۳ قانون کار - ارجاع هر نوع کار اضافی و انجام کار در شب و نیز ارجاع کارهای سخت و زیان آور و خطرناک و حمل بار با دست ، بیش از حد مجاز و بدون استفاده از وسایل مکانیکی برای کارگر نوجوان ممنوع است"

" ماده ۷۵ قانون کار: انجام کارهای خطرناک، سخت و زیان آور و نیز حمل بار بیشتر از حد مجاز با دست و بدون استفاده از وسایل مکانیکی برای کارگران زن ممنوع است"

رفع صفت سخت و زیان آور :

ماده ۳ این نامه کارفرمایان کارگاه های دایر را مکلف کرده؛ چنانچه تمام یا برخی از مشاغل آنها در کمیته های بدوی و تجدید نظر استانی یا شورای عالی حفاظت فنی، سخت و زیان آور شناخته شده یا می شود. ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ تصمیم قطعی کمیته یا شورا حسب مورد نسبت به ایمن سازی عوامل و شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استاندارد های مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های مربوط (مصوب شورای عالی حفاظت فنی) و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام و صفت سخت و زیان آوری مشاغل موضوع بند الف ماده ۱ را حذف و گزارش نمایند. به عبارت دیگر کنترلی عوامل زیان آور بیش از حد مجاز موجب حذف صفت سخت و زیان آوری خواهد شد.

بسمه تعالی

صفحه ۱ از ۲

دبیر محترم کمیته تشخیص و تطبیق مشاغل سخت و زیان آور استان

پیوست: دارد

با سلام و احترام

به استحضار می‌رساند با توجه نامه درخواست شرکت ..... به شماره ..... مورخ ..... در راستای اجرای ماده ۳ این نامه اجرایی مشاغل سخت و زیان آور مورخ ۸۶/۲/۵ هیات وزیران مبنی بر اینکه کارفرمایان کارگاه‌های دایر که از تاریخ تصویب این آیین نامه تمام یا برخی از مشاغل آنها در کمیته‌های بدوی و تجدید نظر استانی یا شورای عالی حفاظت فنی، سخت و زیان آور شناخته شده یا می‌شود مکلفند ظرف ۲ سال از تاریخ ابلاغ تصمیم قطعی کمیته یا شورا حسب مورد نسبت به ایمن‌سازی عوامل و شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه‌های مربوطه اقدام و صفت سخت و زیان‌آوری مشاغل بند "الف" را حذف نمایند، در مورخ ..... به شرکت ..... به کارفرمایی آقای ..... واقع در ..... مراجعه و با بازدید از محیط کار و بررسی شواهد و مستندات و گزارشات اندازه‌گیری عوامل زیان آور محیط کار مشاغل ذیل که توسط کمیته‌های بدوی و تجدید نظر استانی از گروه الف اعلام گردیده بود مورد بررسی قرار گرفت که گزارش آن به شرح ذیل تقدیم می‌گردد.

ردیف	مشاغل سخت و زیان آور	محل کار و شرح وظایف	میزان عوامل زیان آور محیط کار در سال ابلاغ.....	میزان عوامل زیان آور در سال	نتیجه گیری
۱	کارگر تولید (تزیق پلاستیک)	سالن تولید (تزیق)	صدای به میزان ۸۸/۸ dB	صدای به میزان ۸۰/۴۴ dB	رفع صفت سخت و زیان آور
۲	کارگر تولید (تزیق پت)	سالن تولید (تزیق)	صدای به میزان ۹۰/۵ dB	صدای به میزان ۸۲/۵۸ dB	رفع صفت سخت و زیان آور
۳	کارگر تولید (تزیق بادی)	سالن تولید (تزیق)	صدای به میزان ۸۵/۲ dB	صدای به میزان ۸۱/۷۹ dB	رفع صفت سخت و زیان آور

توضیحات:

با توجه به بازرسی و بررسی صورت پذیرفته از سالن تولید (تزیق پلاستیک) مشخص گردید با توجه به بهسازی و کنترل‌های صورت پذیرفته در سالن تولید (خروج دستگاه‌های کمپرسور از سالن تولید و در نظر گرفتن قسمتی مجزا برای آن؛ جداسازی دستگاه آسیاب از سالن تولید، نصب مافلر (صدا خفه

کن) بر روی خروجی های هوای دستگاههای تزریق، تعیین برنامه زمانبندی برای کلیه کارگران جهت کار با کلیه دستگاههای تزریق و آسیاب در کل یک شیفت کاری) میزان مواجهه شاغلین با صدای محیط کار با توجه به اندازه گیریهای صورت پذیرفته در چندین دوره توسط شرکتهای خدمات بهداشت حرفه ای دارای مجوز به زیر حد مجاز کاهش یافته است.

*نتیجه گیری نهایی: با توجه به اقدامات موثر در جهت کنترل عوامل زیان آور محیط کار از طرق روشهای فنی ومهندسی و مدیریتی و کاهش عوامل زیان آور محیط کار به زیر حد مجاز، حذف صفت سخت و زیان آور در سالن تولید(تزریق) و خروج مشاغل این مشاغل از شمول مشاغل سخت و زیان آور توسط گروه کارشناسی مورد بررسی و تایید قرار گرفت.

*در پایان لازم به ذکر است اعلام نظر بازرسان مربوطه مبنی بر تایید خروج مشاغل کارگاه فوق از شمول مشاغل سخت و زیان آور با توجه به بهسازی محیط کار و کاهش عوامل زیان آور به زیر حدود مجاز صورت پذیرفت و منوط به حفظ شرایط موجود می باشد و در صورت بروز تغییرات در شرایط کارگاه و شرایط کاری کارگران و افزایش عوامل زیان آور محیط کار به بالاتر از حدود مجاز ، صادق نبوده و در صورت اعلام درخواست جدید مشاغل سخت و زیان آور توسط متقاضیان، این درخواستها مجددا با توجه به شرایط جدید کارگاه مورد بررسی بازرسان مربوطه قرار خواهد گرفت و گزارش کارشناسی اعلام خواهد شد.

.....

.....

بازرس کار اداره تعاون ، کار و رفاه اجتماعی

کارشناس بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت

فلو چارت نحوه سالمسازی و رفع سختی مشاغل :

مراحل خروج از سخت و زیان آور:

- احصاء لیست مشاغل سخت و زیان طبق عناوین لیست بیمه
- تعیین قسمت یا سالن محل اشتغال مشاغل سخت و زیان آور
- تعیین شرح وظایف و زیر وظایف روتین و غیر روتین و آنالیز زمانی هر شغل
- تعیین عوامل زیان آور و مخاطرات هر شغل در انجام وظایف به تفکیک (با توجه به گزارش اندازه گیری)
- طراحی و اجرای اقدامات کنترلی فنی - مهندسی
- اندازه گیری عوامل زیان آور شغل بعد از اقدامات فنی - مهندسی
- درخواست خروج از مشاغل سخت و زیان آور به پیوست مستندات فوق الذکر
- بازرسی و بررسی بازرسی کار و بازرسی بهداشت حرفه ای و ارائه گزارش به کمیته بدوی مشاغل سخت و زیان آور
- تشکیل کمیته بدوی و تعیین تکلیف خروج یا عدم خروج از سخت و زیان آور
- اعلام تصمیمات کمیته به کارفرما، مرکز بهداشت و تامین اجتماعی توسط دبیرخانه
- پیگیری موارد عدم خروج از سخت و زیان آور
- تشکیل کمیته بدوی و تعیین تکلیف خروج یا عدم خروج از سخت و زیان آور
- اعلام تصمیمات کمیته به کارفرما، مرکز بهداشت و تامین اجتماعی توسط دبیرخانه
- پیگیری موارد عدم خروج از سخت و زیان آور از طریق مراجع قانونی

وظایف بازرسی بهداشت حرفه ای بر اساس برنامه عملیاتی مشاغل سخت و زیان آور:

- دریافت لیست گروه الف مشاغل سخت و زیان آور
- برنامه ریزی جهت بازرسی به منظور تعیین اقداماتی که بایستی برای رفع صفت انجام شود.
- بازرسی و اعلام نواقص
- اخطار
- در صورت رفع راهنمایی جهت درخواست حذف صفت سخت و زیان آور
- در صورت عدم رفع اقدام قانونی
- پیگیری معاینات کلیه گروههای سخت و زیان آور بر اساس آیین نامه
- ارائه گزارش فصلی اقدامات انجام شده در حوزه سخت و زیان آور

د) شرح دلایل، مدارک و مستندات متقاضی مبنی بر سخت و زیان آور بودن مشاغل مورد ادعا (مستندات پیوست شود):

آدرس کارگاههای سابق

روش تکمیل فرم درخواست بررسی مشاغل سخت و زیان آور

الف: مشخصات بیمه شده

متقاضی در این قسمت مشخصات دقیق خود شامل " نام "، " نام خانوادگی "، " نام پدر "، " محل صدور "، " تاریخ تولد "، " شماره شناسنامه "، " کدملی " و " شماره بیمه شده " همچنین " نشانی و تلفن محل سکونت " و " نشانی و تلفن آخرین محل اشتغال " را نوشته و در محل مورد نظر (امضاء متقاضی) امضاء می نماید.

ب: جدول مشاغل مورد ادعا بیمه شده

ردیف	نام شرکت / کارگاه	قسمت محل اشتغال	شغل مورد ادعا	نوع آلاینده	میزان تماس	تاریخ شروع بکار	تاریخ خاتمه کار	شعبه پرداخت بیمه
۱								
۲								
۳								
۴								
۵								

**در جدول مشاغل مورد ادعا که دارای ۱۰ ردیف است ، متقاضی حداکثر می تواند ۱۰ کارگاه یا ۱۰ شغل خود را نوشته و در صورت داشتن سابقه کار در بیش از ۱۰ کارگاه یا ۱۰ شغل، فرم دیگری درخواست نموده و تکمیل نماید.(از بدو استخدام تاکنون).

**نام شرکت/کارگاه: در داخل ستون مربوط به " نام شرکت/کارگاه " متقاضی می بایست نام دقیق شرکت یا کارگاه هایی را که در آن سابقه به کار داشته و دارد را پر نماید.

**قسمت محل اشتغال: در داخل ستون مربوط به " قسمت محل اشتغال " دقیقاً محل اشتغال کارگر، نوشته شود.

**شغل مورد ادعا : این ستون از مهمترین ستونهایی است که پر کردن آن دقت بسیار زیادی لازم دارد.

- در داخل ستون مربوط به عنوان شغل می بایست دقیقاً عنوان شغلی که در لیست بیمه قید شده و به تأمین اجتماعی ارسال شده، نوشته شود .

**تاریخ شروع به کار و تاریخ خاتمه کار : در این قسمت تاریخ شروع به کار و خاتمه کار در هر شغل یا در هر کارگاه می بایست نوشته شود .

**شعبه پرداخت حق بیمه : در این ستون می بایست شعبه بیمه تأمین اجتماعی ویا محل کار متقاضی که حق بیمه هر کارگاه به آن واریز شده است نوشته شود .

توجه :براساس ماده ۳ دستورالعمل اجرایی به فرمهای ناقص رسیدگی نخواهد شد ، لذا:

۱. فرم می بایست بدون قلم خوردگی و لاک گرفتگی تکمیل شود.

۲. در صورت تکراری بودن کارگاه یا شغل و شعبه تأمین اجتماعی از خط چین ، و خالی گذاردن ستون مربوطه خودداری نموده و نام دقیق کارگاه ، شغل یا شعبه تأمین اجتماعی نوشته شود.

** متقاضی محترم لطفاً پس از تکمیل قسمتهای (الف ، ب ، ج و د) این فرم ، نام و نام خانوادگی خود را در پائین این صفحه نوشته و امضاء نمایید.

نام و نام خانوادگی متقاضی:

محل امضاء متقاضی و اثر انگشت

فرم شماره یک

(فرم درخواست انفرادی)

اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان .....

درخواست بررسی و تطبیق مشاغل بیمه شده در کارهای سخت و زیان آور

الف) مشخصات بیمه شده: اینجانب بیمه شده صندوق تأمین اجتماعی با مشخصات ذیل ضمن مطالعه دستورالعمل پشت فرم ، درخواست خود را جهت بررسی ارائه می نمایم:
 نام : نام خانوادگی: نام پدر: تاریخ تولد: شماره شناسنامه:
 محل صدور: کدملی: شماره بیمه شده :
 نشانی محل سکونت متقاضی :
 نشانی آخرین محل اشتغال متقاضی:
 ب) مشاغل مورد ادعای بیمه شده:
 کدکارگاه: تلفن: تلفن همراه:
 تلفن: تلفن همراه:

ردیف	نام شرکت / کارگاه	قسمت محل اشتغال	شغل مورد ادعا	نوع آلاینده	میزان تماس	تاریخ شروع بکار	تاریخ خاتمه کار	شعبه پرداخت حق بیمه
۱								
۲								
۳								
۴								
۵								

*****مقتضای محترم لطفا در این قسمت چیزی ننویسید*****

ه) رای کمیته بدوی استانی موضوع ماده ۸ آئین نامه اجرایی

ردیف	موافق	مخالف	ردیف	موافق	مخالف	ردیف	موافق	مخالف	ردیف	موافق	مخالف
۱			۱			۱			۱		
۲			۲			۲			۲		
۳			۳			۳			۳		
۴			۴			۴			۴		
۵			۵			۵			۵		

معاون روابط کار یا رئیس اداره بازرسی کار اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان	معاون امور بیمه ای اداره کل تأمین اجتماعی استان یا نماینده وی	کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی استان	نماینده کارفرمایان	نماینده کارگران	نتیجه نهایی آراء جلسه مورخ.....
نام و نام خانوادگی امضاء	نام و نام خانوادگی امضاء	نام و نام خانوادگی امضاء	نام و نام خانوادگی امضاء	نام و نام خانوادگی امضاء	

- به اتفاق / با اکثریت آراء اعضا حاضر شغل ردیف ..... درخواست در گروه الف / ب مشاغل سخت و زیان آور تایید می نماید.

- به اتفاق / با اکثریت آراء اعضا حاضر شغل ردیف ..... درخواست در گروه الف / ب مشاغل سخت و زیان آور تایید می نماید.

- به اتفاق / با اکثریت آراء اعضا حاضر شغل ردیف ..... درخواست در گروه الف / ب مشاغل سخت و زیان آور تایید می نماید.

- به اتفاق / با اکثریت آراء اعضا حاضر شغل ردیف ..... درخواست به دلیل عدم استمرار عوامل زیان آور در محیط کار تایید نمی نماید.

براساس تبصره ۵ جزء الف ماده ۸ آیین نامه اجرایی حداکثر مهلت اعتراض ض به آراء کمیته بدوی استانی ۱۵ روز اداری از تاریخ تحویل رونوشت نتیجه نهایی آراء به متقاضی می باشد.

- ۱- نحوه ارائه درخواست به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تکمیل فرم بازنشستگی مشاغل سخت و زیان آور:
- الف: مراجعه به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل فعالیت کارگاه و ارائه دفترچه بیمه درمانی تامین اجتماعی به واحد بازرسی کار
- ب: دریافت نامه استعلام عناوین شغلی و سوابق بیمه ای فرد متقاضی و ارائه آن به سازمان تامین اجتماعی محل.
- ج: اخذ پاسخ نامه استعلام عناوین شغلی و سوابق بیمه ای فرد متقاضی بازنشستگی از سازمان تامین اجتماعی و ارائه آن به اداره کار محل.
- د: بررسی سوابق بیمه ای و عناوین فرد متقاضی توسط واحد بازرسی کار اداره محل و در صورت دارا بودن شرایط درخواست بازنشستگی طی مراحل ذیل الزامی است.

- ۵- دریافت فرم شماره یک تقاضای بازنشستگی پیش از موعد در مشاغل سخت و زیان آور و تکمیل فرم درخواست مطابق با نمونه تکمیل شده ذیل و دستورالعمل ارائه شده:
- بند (الف): تکمیل دقیق و خوانای مشخصات سجلی فرد متقاضی و همچنین نشانی محل سکونت و آخرین محل اشتغال
- بند (ب): تکمیل ردیفهای مربوط به مشاغل مورد ادعای بیمه شده به شرح ذیل
- نام شرکت یا کارگاه هایی که فرد متقاضی در آن شاغل بوده است از لیست تامین اجتماعی که در اختیار دارد استخراج و به ترتیب، نام کارگاهها را از ابتدای اشتغال در ستون شماره یک الی ده فرم تقاضا با خط خوانا نوشته شود.
- قسمت محل اشتغال، فعالیت کارگاه و محصول تولیدی کارگاه از طریق مراجعه به امور اداری و کارگزینی واحدی که در آن اشتغال دارد و مراجعه به احکام کارگزینی مشخص گردد.
- در ستون شغل مورد ادعا در فرم ابتدا فرد متقاضی به لیست عناوین شغلی تامین اجتماعی که در اختیار دارد مراجعه و با استخراج نمودن عناوین دقیق شغلی خود از ابتدای استخدام تا کنون در ستون مورد ادعا درج نماید. (در صورتی که در لیست تامین اجتماعی عنوان شغل ذکر نگردیده است متقاضی باید عیناً عنوان شغلی خود را از احکام کارگزینی استخراج و در محل مربوط درج نماید و در صورتی که حکم کارگزینی موجود نمی باشد صرفاً شغل مورد ادعای خود را در ستون مربوطه درج نماید.

توجه:

- در صورتی که عناوین شغلی ذکر شده در لیست های تامین اجتماعی با احکام کارگزینی فرد مغایرت داشته باشد بایستی عناوین درج شده در لیست تامین اجتماعی عیناً و کامل ذکر گردد و سپس در همان ستون عنوان شغلی درج شده در حکم کارگزینی قید و درون پرانتز قرار داده شود.
- مثال: در صورتی که برای فرد متقاضی در لیست تامین اجتماعی فقط کلمه کارمند (یا کارگر) ذکر گردیده است لازم است کلمه کارمند (یا کارگر) در ستون مورد نظر (ستون شغل مورد ادعا) درج و سپس عنوان شغلی موجود در حکم کارگزینی فرد در همان ستون و درون پرانتز قرار بگیرد. مثال: کارمند(راننده پایه یک)
- در ستون نوع آلاینده عوامل زیان آوری که فرد در زمان اشتغال در معرض آن قرار داشته به طور خلاصه قید گردد مانند سر و صدا، گرد و غبار، سرما، گرما و ...
- در ستون میزان تماس، مقدار تماس متقاضی بازنشستگی با عوامل زیان آور محیط کار در طول شیفت کاری وی با سه کلمه کم، متوسط و یا زیاد ذکر گردد.

پیگیری

- در ستونهای تاریخ شروع کار و پایان کار لازم است فرد از طریق لیست های تامین اجتماعی که در اختیار دارد و یا احکام کارگزینی و یا قرارداد کار، تاریخ شروع و پایان فعالیت در هر شغل را استخراج نموده و در ردیف مربوطه درج نماید. ضمناً ذکر ماه و سال در ستونهای مذکور کافی می باشد مانند از فروردین ۱۳۷۰ لغایت بهمن ۱۳۷۰
- در صورتی که تعداد عناوین شغل ذکر شده در لیست تامین اجتماعی و یا احکام کارگزینی بیش از ۵ مورد باشد مشاغل ردیف ۶ به بعد بایستی در فرم شماره یک جدید درج گردد و بایستی در هر ستون فقط یک شغل ذکر شود.

سوالات متداول:

آیا کارفرما مجاز به ارجاع کار اضافی با جلب رضایت کارگران در مشاغل سخت و زیان‌آور است؟

به استناد ماده ۶۱ قانون کار ارجاع کار اضافی به کارگرانی که کار شبانه یا کارهای خطرناک و سخت زیان‌آور انجام می‌دهند ممنوع است.

آیا بیمه بیکاری جزء سوابق کارهای سخت و زیان‌آور محسوب می‌گردد؟

به موجب بند (د) ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی بند (۵) جزء (ب) ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ - مصوب ۱۳۸۰ - موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۵۳۶۵/ت/۳۶۰۰۵-هـ مورخ ۱۳۸۶/۲/۵ ایام استفاده از مقرری بیمه بیکاری مشروط بر این که بیمه شده قبل از برقراری بیمه بیکاری در مشاغل سخت و زیان‌آور اشتغال به کار داشته و در حین مقرری بگیری و یا حداکثر تا دو ماه پس از اتمام دوره مزبور در مشاغلی که سخت و زیان‌آور شناخته شده مشغول به کار شده یا طبق آیین‌نامه بتواند بازنشسته شود مدت مزبور فقط موجب زایل شدن توالی اشتغال در کارهای و زیان‌آور نمی‌باشد مگر اینکه بر اساس مصوبه هیئت وزیران به صورت ویژه و موردی تصمیم‌گیری شده باشد.

آیا حضور داوطلبانه در جبهه جزء سوابق در کارهای سخت و زیان‌آور محسوب می‌شود؟

مطابق بند (۱) ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی بند (۵) جزء (ب) ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ - مصوب ۱۳۸۰ - موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۵۳۶۵/ت/۳۶۰۰۵-هـ مورخ ۱۳۸۶/۲/۵، تمام یا قسمی از خدمت نظام وظیفه در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل یا حضور داوطلبانه در جبهه که به تأیید مراجع ذیصلاح رسیده باشد جزء سوابق کارهای سخت و زیان‌آور محسوب می‌گردد.

آیا آراء کمیته‌های بدوی استانی قابل اعتراض است؟

به استناد تبصره ۵ ماده ۸ آیین‌نامه اجرایی بند (۵) جزء (ب) ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی، رای کمیته بدوی ظرف پانزده روز اداری از تاریخ ابلاغ قابل تجدید نظرخواهی است در صورتی که هر یک از طرفین (کارگر و کارفرما) به رای اعتراض داشته باشند درخواست تجدیدنظر خود را بایستی کتباً (طی فرم شماره ۴) به اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل تسلیم نمایند.

آیا رای قطعی و لازم‌الاجرا کمیته تجدید نظر استانی در خصوص کارهای سخت و زیان‌آور قابل اعتراض است؟

بله، دیوان عدالت اداری می‌تواند به استناد بند ۲ ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری آراء مغایر با هدف و حکم متقن را نقض نماید.

آیا نوع «الف» یا «ب» شغل تایید شده سخت و زیان‌آور نیز قابل اعتراض است؟

بلی، تعیین نوع الف یا ب جزئی از آراء کمیته‌های استانی است لذا همانگونه که آرای کمیته‌های بدوی حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز اداری پس از ابلاغ قابل تجدید نظرخواهی در کمیته تجدید نظر همان استان است نوع «الف» یا «ب» نیز از این امر مستثنی نیست.

آیا مرخصی بدون حقوق توالی اشتغال مشاغل سخت و زیان‌آور را از بین می‌برد؟

به استناد جزء الف بند ۳ ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی بند (۵) جزء (ب) ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی استفاده از مرخصی بدون حقوق به مدت بیش از دو ماه به هر منظور و تحت هر عنوان علاوه بر مرخصی مندرج در بند (ی) موضوع ردیف ۲ آیین‌نامه اجرایی بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان‌آور توالی اشتغال را از بین برده و موجب تناوب اشتغال وی می‌شود.

آیا خدمت سربازی در مناطق جنگی پس از پایان جنگ تحمیلی نیز جزء کارهای سخت و زیان‌آور محسوب می‌شود؟

خیر، خدمت فقط در زمان جنگ و در مناطق جنگی (جبهه) جزء مشاغل سخت و زیان‌آور محسوب می‌گردد و به استناد تبصره ۲ ماده ۱۴ قانون کار، آن دسته از بیمه شدگانی که مشمول اصلاحیه تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۰/۷/۱۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام هستند به شرط آنکه خدمت نظام وظیفه خود را در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل طی نموده یا حضور داوطلبانه در جبهه داشته باشند سوابق خدمتی آنان جزء کارهای سخت و زیان‌آور محسوب می‌شود.

آیا خدمت در مناطق جنگی پس از پایان جنگ تحمیلی نیز جزء کارهای سخت و زیان‌آور محسوب می‌شود؟

خدمت فقط در زمان جنگ و در مناطق جنگی (جبهه) جزء مشاغل سخت و زیان‌آور محسوب می‌گردد.

آیا مشاغل اداری در یک کارگاه می‌تواند جزء مشاغل سخت و زیان‌آور باشد؟

با توجه به تعریف کارهای سخت و زیان‌آور چنانچه آلاینده‌های محیطی محل کار متقاضی مورد بررسی قرار گیرد و بیش از حد مجاز باشد می‌تواند جزء مشاغل سخت و زیان‌آور محسوب گردد.

آیا کارفرمایی که مشاغل کارگران وی سخت و زیان‌آور است باید به کارگران فوق العاده سختی کار پردازد؟

در قانون و جهی بعنوان سختی کار وجود ندارد و در صورتی که طرح طبقه‌بندی مشاغل در شرکت اجرا شده باشد پرداخت فوق العاده سختی کار قابل اعمال است.

وظیفه کارفرمایی که مشاغل موجود در کارگاه‌های آن‌ها سخت و زیان‌آور است کدام است؟

کارفرمایان کارگاه‌های دایر از تاریخ تصویب آیین‌نامه تمام یا برخی از مشاغل آن‌ها در کمیته‌های بدوی و تجدید نظر استانی یا شورای عالی حفاظت فنی، سخت و زیان‌آور شناخته شده یا می‌شود مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصمیم قطعی کمیته یا شورا حسب مورد نسبت به ایمن‌سازی عوامل و شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین‌نامه‌های مربوط (مصوب شورای عالی حفاظت فنی) و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام و صفت سخت و

زیان آوری مشاغل موضوع بند «الف» ماده (۱) را حذف و نتیجه را کتباً به کمیته بدوی موضوع ماده (۸) این آیین نامه برای بررسی و تایید گزارش نمایند.

آیا کارگری که کمتر از ۲۰ سال سابقه پرداخت بیمه در کارهای سخت و زیان آور را داشته باشد ولیکن به دلیل اشتغال در کارهای سخت و زیان آور دچار فرسایش جسمی شده باشد می تواند با قانون سخت و زیان آور بازنشسته شود؟

بله. چنانچه کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون تامین اجتماعی قبل از رسیدن بیمه شده شاغل در کارهای سخت و زیان آور به سابقه مقرر فوق، فرسایش جسمی و روحی وی را ناشی از اشتغال به کارهای سخت و زیان آور تشخیص و تایید نمایند می تواند از مزایای بازنشستگی قانون مذکور استفاده نماید.

آیا سوابق مشاغل سخت و زیان آور کارگر بعد از سالمسازی محیط کار از بین خواهد رفت ؟

این موضوع موجب حذف صفت سخت و زیان آوری کارگاه در سالهای پیش از آن نخواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مرکز تخصصی مطالعات فنی		
شماره دعوت نامه : ۱۴۲۱۵۷ تاریخ دعوت نامه : ۱۴۰۰/۰۸/۰۸	بسته فنی	
شماره جلسه : ۱۷۱	زمان: روز دوشنبه	تاریخ: ۱۴۰۰/۰۸/۱۷
<p>در یکصد و هفتاد و یکمین جلسه شورای عالی حفاظت فنی که در روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۷ از ساعت ۹:۰۰ الی ۱۱:۰۰ با حضور رییس و اعضای شورا در محل سالن جلسات طبقه سوم وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برگزار گردید؛ دستور کار مذکور در دعوت نامه شماره ۱۴۲۱۵۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۰۸ مورد بررسی قرار گرفت. تصمیمات متخذه توسط اعضای حاضر به شرح ذیل می باشد:</p>		
<p>➤ دستور جلسه شماره ۱: تفحیح مصوبات قبلی شورای عالی حفاظت فنی در خصوص بررسی مشاغل سخت و زیان آور در کارگاههای تعطیل با توجه به آرای دیوان عدالت اداری .</p> <p>با توجه به تعدد آرای صادره در دیوان عدالت اداری و مصوبات شورای عالی حفاظت فنی در خصوص کارگاههای تعطیل، موضوع در جلسه شورا طرح گردید؛ پس از بحث و تبادل نظر تصمیم متخذه به شرح ذیل می باشد:</p> <p>« مقرر گردید:</p> <p>۱- دبیرخانه مشاغل سخت و زیان آور نسبت به پذیرش درخواست متقاضیان مشاغل سخت و زیان آور کارگاههای تعطیل اقدام نماید.</p> <p>۲- کلیه درخواست های متقاضیان کارگاههای تعطیل در کمیته های استانی تطبیق و تشخیص مشاغل سخت و زیان آور مورد بررسی قرار گیرند.</p> <p>۳- آن دسته از مشاغل کارگاههای تعطیل که در زمره مشاغل گروه "ب" هستند مورد تأیید قرار گیرند.</p> <p>۴- آن دسته از مشاغل کارگاههای تعطیل که در زمان دایر بودن کارگاه مورد بررسی کارشناسی قرار گرفته اند، نظیر کارشناسی در اتخاذ تصمیم در کمیته های استانی لحاظ شود.</p> <p>۵- وجود دلایل متقن غیر از بررسی کارشناسی مانند ابتلا به بیماری مرتبط با وظایف شغلی در زمان اشتغال به کار در کارگاههای تعطیل در اتخاذ تصمیم در کمیته های استانی لحاظ شود.</p> <p>۶- در ابلاغ آرای کمیته های استانی در خصوص کارگاههای تعطیل، مطابق مصوبه یکصد و پنجاه و هفتمین جلسه شورای عالی حفاظت فنی مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۰۴ که طی نامه شماره ۱۷۱۹۸۸ مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۱۶ ابلاغ گردیده است؛ وفق مواد فصل پنجم آیین دادرسی کار اقدام شود.</p> <p>۷- در صورت عدم وجود مدارک و مستندات کافی و مستدل و متقن توسط متقاضی، کمیته استانی در ذیل رأی، جمله « به دلیل عدم وجود مدارک و مستندات متقن، شرایط سخت و زیان آوری برای کمیته استانی احراز نگردید» را قید نماید.</p> <p>۸- کلیه مصوبات قبلی شورای عالی حفاظت فنی معایر با بندهای فوق الذکر در خصوص کارگاههای تعطیل، کان لم یکن اعلام می گردد.»</p>		

عملکرد ۱۲ ماهه سال ..... کمیته های بدوی و تجدید نظر مشاغل سخت و زیان آور دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی.....

الف : عملکرد در رسیدگی به پرونده متقاضیان :

تعداد مشاغل تایید شده که بازنشسته شده اند	تعداد متقاضیان تایید شده مشاغل س.ز درگروه ب	تعداد متقاضیان تایید شده مشاغل س.ز درگروه الف	تعداد کارگاه های دارای حداقل یک شغل تایید شده گروه ب	تعداد کارگاه های دارای حداقل یک شغل تایید شده گروه الف			تعداد کل کارگاه های دارای حداقل یک شغل تایید شده (در هر دو گروه الف و ب)	تعداد کل متقاضی (نفر)	تعداد کارگاه	تعداد
				بدون استناد به اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار	با استناد به اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار	کل کارگاه های دارای مشاغل گروه الف تایید شده در کمیته استانی				
										کمیته بدوی
										کمیته تجدید نظر

تعداد کارگاه های بازرسی شده توسط کارشناسان ب.ح								بخش فعالیت
س.ز تعداد کارگاه هایی که را تعدیل نموده اند	تعداد کارگاه هایی که س.ز را کنترل / رفع نموده اند	تعداد کارگاه هایی که تعطیل و یا به مجازات قانونی محکوم شده	تعداد کارگاه هایی که در دادگاه برنده آن مطرح است	تعداد کارگاه هایی دارای مهلت برای رفع / تعدیل س.ز	تعداد کارگاه های دردستورکار بازرسی برای رفع / تعدیل س.ز	دارای مشاغل / مشاغل گروه ب تایید شده	دارای مشاغل / مشاغل گروه الف تایید شده	
								کل بخش ها
								صنعتی
								معدنی
								بهداشت و درمان (مراکز درمانی و بیمارستانی)
								دریایی (صیادی ، غواصی)
								فعالیت باریسک بالای حادثه (آتش نشانی)

اقدامات اصلاحی انجام شده در رفع سختی و زیان آوری مشاغل تایید شده در کمیته های استانی

عملکرد ماده ۳ آیین نامه اجرایی مشاغل سخت و زیان آور (برقراری استعلام های بهداشت کار)

کل کارگاههای جدیدالتاسیس : .....

تعداد کارگاه های استعلام شده			تعداد کارگاه های استعلام شده	
متوسط زمان بین دریافت استعلام و ارسال پاسخ	پاسخ داده شده			
	از نظر استانداردهای بهداشت کار تایید نشده	تاییدیه صادر شده		
				اتحادیه های صنفی
				کارگاه های کوچک
				کارگاه های متوسط و بزرگ
				اداره کل صنعت و معدن منطقه
				اشخاص حقیقی
				اشخاص حقوقی
				سایر با ذکر عنوان

تعداد کل متقاضیان تاییدیه بهداشت کار : .....

منابع:

- قانون کار
- آیین نامه مشاغل سخت و زیان آور
- قانون تامین اجتماعی
- مصوبات شورای عالی حفاظت فنی